

MỘT SỐ BIỆN PHÁP QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC MÔN TIẾNG VIỆT LỚP 4 THEO TIẾP CẬN HỌC THÔNG QUA CHƠI Ở CÁC TRƯỜNG TIỂU HỌC TRÊN ĐỊA BÀN YÊN LẠC

Lê Thị Lan Anh¹, Trần Thị Hồng Yến²,
Trịnh Thị Hồng Huế³, Tạ Trường Khiêm⁴

Tóm tắt: Nghiên cứu này tìm hiểu một số biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi tại các trường tiểu học trên địa bàn huyện Yên Lạc, tỉnh Vĩnh Phúc (nay là xã Yên Lạc, Nguyệt Đức, Tam Hồng, Tề Lỗ, Liên Châu, tỉnh Phú Thọ). Nghiên cứu được tiến hành trong bối cảnh đổi mới giáo dục ở Việt Nam, nhấn mạnh dạy học lấy người học làm trung tâm và phát triển năng lực. Nghiên cứu sử dụng phương pháp phân tích tài liệu, khảo sát bằng bảng hỏi và phỏng vấn cán bộ quản lý, giáo viên. Kết quả cho thấy, dạy học thông qua chơi chưa được triển khai thực hiện trên địa bàn Yên Lạc, các hoạt động quản lý dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi chưa được thực hiện một cách hệ thống, khoa học. Nghiên cứu đã đề xuất một số biện pháp quản lý, gồm phát triển chuyên môn cho giáo viên, phân bổ nguồn lực hợp lý và tăng cường phối hợp giữa nhà trường và gia đình. Những phát hiện này mang lại ý nghĩa thực tiễn cho nhà quản lý và nhà hoạch định chính sách nhằm nâng cao chất lượng dạy học Tiếng Việt ở tiểu học thông qua đổi mới hoạt động quản lý.

Từ khóa: quản lý giáo dục, môn Tiếng Việt lớp 4, học thông qua chơi, trường tiểu học, biện pháp quản lý

1. MỞ ĐẦU

Trong những năm gần đây, Việt Nam đang triển khai công cuộc đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục, nhấn mạnh dạy học lấy người học làm trung tâm và phát triển năng lực. Môn Tiếng Việt ở tiểu học giữ vai trò quan trọng trong việc hình thành, phát triển năng lực ngôn ngữ, năng lực giao tiếp, phát triển tư duy và bồi dưỡng các năng lực khác cho học sinh. Ở lớp 4, học sinh bắt đầu tiếp cận những nội dung ngôn ngữ và văn học có mức độ phức tạp hơn, đòi hỏi những đổi mới về phương pháp dạy học để vừa hấp dẫn, vừa nâng cao hiệu quả. Tiếp cận học thông qua chơi đã được nhiều nghiên cứu quốc tế chứng

¹ Trường DHSP Hà Nội 2

² Trường Tiểu học Minh Tân, Yên Lạc, Phú Thọ

³ Trường Tiểu học Phúc Thắng

⁴ Trung tâm GDNN-GDTX Vĩnh Tường, tỉnh Phú Thọ

minh là một hướng đi hiệu quả, giúp tăng cường động lực, tính sáng tạo và sự tham gia tích cực của học sinh tiểu học.

Tuy nhiên, tại nhiều địa phương, trong đó có huyện Yên Lạc, tỉnh Vĩnh Phúc (nay là xã Yên Lạc, Nguyệt Đức, Tam Hồng, Tề Lỗ, Liên Châu, tỉnh Phú Thọ), hoạt động quản lí dạy học môn Tiếng Việt theo tiếp cận học thông qua chơi chưa được triển khai một cách hệ thống. Khoảng trống này đặt ra nhu cầu nghiên cứu về vai trò quản lí nhà trường trong việc hỗ trợ tích hợp phương pháp học thông qua chơi vào dạy học môn Tiếng Việt lớp 4. Vì vậy, nghiên cứu này hướng đến việc tìm hiểu thực tiễn, xác định những khó khăn, thách thức và đề xuất các biện pháp quản lí khả thi nhằm nâng cao chất lượng dạy học Tiếng Việt lớp 4 tại các trường tiểu học. Kết quả nghiên cứu kì vọng sẽ hỗ trợ cán bộ quản lí, giáo viên và nhà hoạch định chính sách trong việc nâng cao chất lượng quản lí hoạt động dạy học môn Tiếng Việt theo tiếp cận học thông qua chơi, thúc đẩy đổi mới dạy và học ở tiểu học.

2. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Quản lí hoạt động dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi

2.1.1. Dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi

2.1.1.1. Khái niệm dạy học môn Tiếng Việt theo tiếp cận học thông qua chơi

Hoạt động dạy học được đề cập đến trong một số nghiên cứu của Paul Hirst [1], Musial, Manuel và cộng sự [2], Smith [3], Phan Trọng Ngọ [4], Nguyễn Văn Hộ [5], ... Những nghiên cứu này cho thấy hai quan điểm khác nhau về hoạt động dạy học: 1) Dạy học là một quá trình, gồm nhiều hoạt động được giáo viên và học sinh thực hiện. Dạy học có thể thực hiện ở trường, trong gia đình hoặc ngoài xã hội; 2) Dạy học là một hoạt động liên quan đến vai trò của chủ thể thực hiện, đó là người giáo viên. Hoạt động này diễn ra trong một bối cảnh, tình huống cụ thể, thường ở trong trường học. Theo chúng tôi, dạy học là một hoạt động do giáo viên thực hiện trong nhà trường. Hoạt động dạy học gồm: mục đích, nội dung, phương pháp và phương tiện, được thực hiện để nhằm đạt được mục tiêu dạy học.

Dạy học môn Tiếng Việt theo tiếp cận học thông qua chơi là quá trình tổ chức hoạt động học tập cho học sinh trong đó trò chơi được sử dụng như một phương tiện, hình thức hoặc môi trường học tập nhằm giúp học sinh chiếm lĩnh kiến thức, rèn luyện kỹ năng tiếng Việt và phát triển năng lực ngôn ngữ một cách tự nhiên, hứng thú và tích cực. Trong tiếp cận học thông qua chơi, hoạt động “chơi” được thiết kế có mục tiêu giáo dục rõ ràng, gắn với yêu cầu cần đạt của chương trình môn Tiếng Việt, đồng thời tạo điều kiện để học sinh tự trải nghiệm, khám phá, hợp tác và sáng tạo thông qua các tình huống học tập mang

tính vui tươi, hấp dẫn. Việc học không chỉ diễn ra qua ghi nhớ và luyện tập mà còn thông qua trải nghiệm, tương tác và phản hồi tích cực, góp phần phát triển phẩm chất, năng lực học sinh tiểu học, đặc biệt là năng lực giao tiếp và tư duy ngôn ngữ.

2.1.1.2. Đặc điểm dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi

Môn Tiếng Việt lớp 4 là một trong những môn học cốt lõi trong chương trình giáo dục phổ thông lớp 4. Đây là môn học vừa cung cấp kiến thức, kỹ năng ngôn ngữ, vừa rèn luyện công cụ tư duy và giao tiếp cho học sinh. Dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 có thể được thực hiện theo nhiều cách tiếp cận khác nhau nhằm phát triển năng lực ngôn ngữ, năng lực giao tiếp cho học sinh, trong đó học thông qua chơi là một cách tiếp cận giúp quá trình học tập môn Tiếng Việt lớp 4 của học sinh hấp dẫn, thoải mái và nhẹ nhàng hơn. Dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi có những đặc điểm riêng, thể hiện sự kết nối giữa mục tiêu phát triển năng lực ngôn ngữ cho học sinh và đặc điểm của học thông qua chơi. Cụ thể:

Tính định hướng: Dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi hình thành, phát triển kiến thức, kỹ năng Tiếng Việt (đọc, viết, nói, nghe, mở rộng vốn từ, luyện câu, cảm thụ văn học) thông qua các hoạt động chơi. Các hoạt động chơi sử dụng trong dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 không phải để giải trí hay chỉ để củng cố bài học mà là bối cảnh để học sinh tìm hiểu, khám phá kiến thức, kỹ năng mới, qua đó phát triển năng lực ngôn ngữ cho các em.

Tính trải nghiệm – thực hành: Hoạt động dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 diễn ra thông qua các trò chơi ngôn ngữ, tình huống giao tiếp, đóng vai, sân khấu hóa... để học sinh tự trải nghiệm và rèn luyện kỹ năng ngôn ngữ. HS tiếp thu kiến thức mới hoặc củng cố kiến thức đã có qua thực hành trong bối cảnh vui nhộn, tự nhiên.

Tính tích cực, chủ động: Trò chơi tạo cơ hội cho mọi HS được tham gia, phát huy vai trò chủ thể. Học sinh được khuyến khích đặt câu hỏi, thảo luận, tranh luận, từ đó phát triển năng lực giao tiếp, tư duy phản biện.

Tính linh hoạt trong tổ chức: Giáo viên có sự sáng tạo trong thiết kế luật chơi, cách chơi, học liệu phù hợp với nội dung bài học và đặc điểm học sinh. Các hoạt động chơi có thể tổ chức cá nhân, theo cặp, theo nhóm hoặc cả lớp, với mức độ phức tạp tăng dần theo nội dung.

Tính hấp dẫn: Hoạt động chơi tạo ra môi trường học tập vui vẻ, thoải mái giúp học sinh giảm căng thẳng, từ đó nâng cao khả năng tiếp nhận và ghi nhớ kiến thức, kỹ năng môn Tiếng Việt lớp 4. Các hoạt động chơi có yếu tố bất ngờ, thi đua, khen thưởng, tạo động lực mạnh mẽ thúc đẩy HS hứng thú tìm hiểu, khám phá kiến thức, kỹ năng tiếng Việt mới.

Phát triển năng lực khác: Dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi không chỉ phát triển năng lực ngôn ngữ, mà còn phát triển năng lực giao tiếp và hợp tác, kĩ năng tư duy logic, xử lí tình huống, tự tin thể hiện bản thân.

Như vậy, dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi là cách tiếp cận vừa đảm bảo mục tiêu phát triển ngôn ngữ của môn học, vừa chú trọng đến yếu tố trải nghiệm, hứng thú của học sinh. Đây là hướng tiếp cận phù hợp với tâm lý học sinh lớp 4, góp phần đổi mới phương pháp dạy học theo định hướng phát triển năng lực của chương trình giáo dục phổ thông.

2.1.2. Khái niệm quản lí hoạt động dạy học môn Tiếng Việt theo tiếp cận học thông qua chơi

Quản lí hoạt động dạy học thực chất là những tác động của chủ thể quản lí vào hoạt động dạy học (được tiến hành bởi tập thể giáo viên và học sinh, với sự hỗ trợ đắc lực của các lực lượng xã hội) nhằm góp phần hình thành và phát triển năng lực, phẩm chất cho học sinh theo mục tiêu đào tạo của nhà trường.

Quản lí hoạt động dạy học môn Tiếng Việt là những tác động của người quản lí nhà trường (Hiệu trưởng, phó hiệu trưởng) vào hoạt động dạy học môn Tiếng Việt nhằm góp phần hình thành và phát triển năng lực chung, năng lực đặc thù, và các phẩm chất cho học sinh theo mục tiêu môn học và mục tiêu giáo dục của nhà trường.

Quản lí hoạt động dạy học môn Tiếng Việt theo tiếp cận học thông qua chơi là những tác động của người quản lí nhà trường vào hoạt động dạy học môn Tiếng Việt để học sinh được tương tác, trải nghiệm, khám phá và giải quyết vấn đề trong môi trường học tập vui vẻ, hứng thú, các hoạt động chơi được kết nối với các mục tiêu học tập môn Tiếng Việt nhằm phát triển phẩm chất, năng lực chung và năng lực ngôn ngữ cho học sinh.

2.1.3. Vai trò của quản lí hoạt động dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 ở tiểu học theo tiếp cận học thông qua chơi

Định hướng mục tiêu và chiến lược: Quản lí hoạt động dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi giúp xác định mục tiêu dạy học Tiếng Việt phù hợp với chương trình giáo dục phổ thông, đồng thời lồng ghép học thông qua chơi như một định hướng đổi mới phương pháp. Vai trò định hướng giúp các hoạt động dạy học tập trung vào phát triển năng lực ngôn ngữ, tư duy sáng tạo và phẩm chất học sinh.

Tổ chức và điều phối các nguồn lực: Trong quản lí hoạt động dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi, nhà quản lí chịu trách nhiệm phân bổ giáo viên, cơ sở vật chất, học liệu số và các điều kiện hỗ trợ để hoạt động dạy học được triển khai hiệu quả.

Chỉ đạo và hỗ trợ chuyên môn cho giáo viên: Trong quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi, nhà quản lý hướng dẫn, bồi dưỡng và tạo điều kiện để giáo viên nâng cao năng lực tổ chức học thông qua chơi (thiết kế kế hoạch bài học, phương pháp trò chơi, đánh giá theo năng lực).

Kiểm tra, giám sát và đánh giá chất lượng: Trong quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi, nhà quản lý theo dõi tiến trình thực hiện dạy học theo tiếp cận học thông qua chơi, đánh giá kết quả dạy học qua dự giờ, hồ sơ chuyên môn, phản hồi từ học sinh và phụ huynh.

Kết nối và huy động sự tham gia của cộng đồng: Quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi là cầu nối giữa nhà trường với phụ huynh, địa phương và các tổ chức xã hội trong việc hỗ trợ cơ sở vật chất, tổ chức hoạt động ngoại khóa, các cuộc thi tìm hiểu về Tiếng Việt, ...

2.1.4. Nội dung quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 ở trường tiểu học theo tiếp cận học thông qua chơi

Từ nghiên cứu của Ron White [6] [7] đề cập đến các khía cạnh của quản lý, chúng tôi xác định các nội dung quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 ở trường tiểu học theo tiếp cận học thông qua chơi gồm:

Lập kế hoạch dạy học dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi: Nội dung này bao gồm: xây dựng kế hoạch dạy học cả năm học cho môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi phù hợp chương trình Giáo dục phổ thông quốc gia môn Tiếng Việt, phù hợp với những hướng dẫn tổ chức học thông qua chơi, phù hợp với đối tượng học sinh, thực tiễn nhà trường và địa phương; phân bổ nguồn lực dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi phù hợp với điều kiện của nhà trường; xác định các mục tiêu môn Tiếng Việt lớp 4 phù hợp với tiếp cận học thông qua chơi, phù hợp với chương trình Giáo dục phổ thông quốc gia môn Ngữ Văn, phù hợp với đối tượng học sinh, thực tiễn nhà trường và địa phương.

Xây dựng kế hoạch bài dạy trong môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi: Xác định các bài học phù hợp trong môn Tiếng Việt lớp 4 có thể thiết kế theo hướng học thông qua chơi; Xây dựng kế hoạch bài học chung trong tổ chuyên môn, chia sẻ, thảo luận giữa các giáo viên; Điều chỉnh kế hoạch bài dạy phù hợp với đối tượng học sinh ở từng lớp.

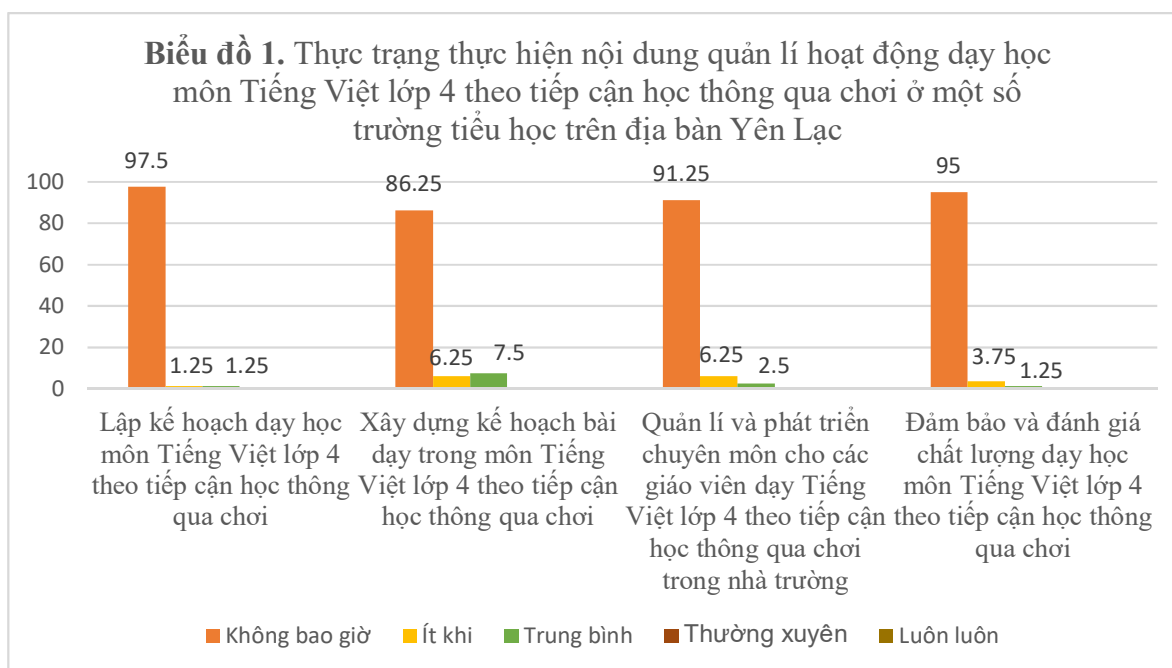
Quản lý và phát triển chuyên môn cho các giáo viên dạy Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi trong nhà trường: Nắm bắt trình độ chuyên môn của giáo viên dạy Tiếng Việt lớp 4 (nhận thức về học thông qua chơi và kỹ năng tổ chức học thông qua

chơi, các khóa bồi dưỡng/tập huấn mà giáo viên đã tham gia) và xây dựng kế hoạch, tổ chức bồi dưỡng chuyên môn cho giáo viên.

Đảm bảo và đánh giá chất lượng dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi: Thực hiện các hoạt động đánh giá thường xuyên, đánh giá định kì chất lượng dạy học của giáo viên và kết quả học tập của học sinh thông qua các phương pháp và công cụ khảo sát, thu thập thông tin khác nhau: sinh hoạt chuyên môn, phiếu khảo sát, bài kiểm tra, ...

2.2. Thực trạng quản lí hoạt động dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi ở một số trường tiểu học trên địa bàn Yên Lạc

Chúng tôi đã thực hiện khảo sát thực trạng quản lí hoạt động dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi tại 18 trường tiểu học công lập trên địa bàn huyện Yên Lạc, tỉnh Vĩnh Phúc (nay là các xã: Yên Lạc, Nguyệt Đức, Tam Hồng, Tề Lỗ, Liên Châu, tỉnh Phú Thọ) bằng cách gửi 80 phiếu hỏi đến 30 cán bộ quản lí và 50 giáo viên đã, đang giảng dạy môn Tiếng Việt lớp 4 tại các trường tiểu học. Quá trình khảo sát được thực hiện từ tháng 1 đến tháng 4 năm 2025, các phiếu hỏi được in gửi trực tiếp, kết hợp với sử dụng phiếu hỏi trực tuyến thiết kế trên Google form gửi tới các đối tượng khảo sát. Dữ liệu thu thập được qua các câu trả lời trên phiếu được chúng tôi thống kê, xử lí bằng phần mềm Excel, làm cơ sở để chúng tôi phân tích, đưa ra nhận xét và kết luận về thực trạng quản lí hoạt động dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi tại các trường tiểu học trên địa bàn Yên Lạc. Kết quả khảo sát nội dung quản lí hoạt động dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi ở một số trường tiểu học trên địa bàn Yên Lạc được thể hiện trong Biểu đồ 1.

Biểu đồ 1 cho thấy, bốn nội dung quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi hầu như chưa được thực hiện ở các trường tiểu học trên địa bàn huyện Yên Lạc, Vĩnh Phúc. Có từ 86% trở lên cán bộ quản lý và giáo viên nhận thấy các trường tiểu học trên địa bàn huyện Yên Lạc không thực hiện các nội dung quản lý đã đưa ra. Không có cán bộ quản lý và giáo viên nào nhận thấy các trường tiểu học thực hiện các nội dung quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi ở mức thường xuyên hoặc luôn luôn. Có một số ít cán bộ quản lý và giáo viên cho rằng các trường đã thực hiện quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi ở mức ít khi thực hiện hoặc thực hiện trung bình (có từ 1.25% đến 6.25% cán bộ quản lý và giáo viên cho rằng các nội dung quản lý được thực hiện ở mức ít khi, có từ 1.25 % đến 7.5% cán bộ quản lý và giáo viên cho rằng các nội dung quản lý được thực hiện ở mức trung bình). Qua phỏng vấn 3 hiệu trưởng, phó hiệu trưởng và 5 giáo viên đang dạy môn Tiếng Việt lớp 4 (năm học 2024-2025) tại 3 trường tiểu học trên địa bàn Yên Lạc, chúng tôi được biết, năm học 2024-2025, các hoạt động dạy học môn Tiếng Việt theo tiếp cận học thông qua chơi chưa được triển khai rộng rãi ở trên địa bàn Yên Lạc nên hầu như các trường chưa thực hiện quản lý hoạt động dạy học theo tiếp cận này, một số giáo viên tại trường đã chủ động tìm hiểu, nghiên cứu và vận dụng trong dạy học môn Tiếng Việt nhưng mang tính tự phát, cá nhân, không chịu sự quản lý một cách hệ thống, đồng bộ.

Như vậy, kết quả tìm hiểu thực tiễn cho thấy: công tác quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi tại các trường tiểu học trên địa bàn Yên Lạc còn chưa được thực hiện phổ biến, thường xuyên do quan điểm tiếp cận học thông qua chơi chưa được triển khai rộng rãi ở các trường tiểu học trên địa bàn. Do đó, để thực hiện quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi cần triển khai chính thức, có hệ thống quan điểm học thông qua chơi đến các trường tiểu học. Đồng thời cần triển khai thực hiện các mô hình, nguyên tắc, nội dung quản lý, huy động sự hỗ trợ của các nguồn lực trong quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi tại các trường tiểu học trên địa bàn Yên Lạc.

2.3. Một số biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi tại các trường tiểu học trên địa bàn Yên Lạc

2.3.1. Quản lý công tác bồi dưỡng, phát triển năng lực đội ngũ giáo viên trong dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi

Để thực hiện biện pháp này, nhà quản lý giáo dục của mỗi trường tiểu học cần thực hiện những việc sau:

- Nắm bắt trình độ chuyên môn của giáo viên dạy Tiếng Việt lớp 4 (nhận thức về học thông qua chơi và kỹ năng tổ chức học thông qua chơi, các khóa bồi dưỡng/tập huấn mà giáo viên đã tham gia): Trước khi bắt đầu năm học, Ban Giám hiệu nhà trường cần có cuộc khảo sát trình độ chuyên môn của giáo viên dạy môn Tiếng Việt lớp 4 về dạy học theo hướng tiếp cận học thông qua chơi. Ban Giám hiệu có thể thực hiện khảo sát trực tiếp trên phiếu khảo sát hoặc khảo sát trực tuyến thông qua các phiếu khảo sát trực tuyến (Google-doc, Google-form, ...). Dựa trên thông tin thu thập được, Ban Giám hiệu phân loại, xác định các giáo viên đã có nhận thức và kỹ năng dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi vững vàng, những giáo viên chưa có nhận thức đầy đủ và kỹ năng tốt để có kế hoạch bồi dưỡng.

- Xây dựng kế hoạch: Dựa trên các thông tin về nhận thức, kỹ năng dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi của giáo viên đã thu thập, Hiệu trưởng lên kế hoạch bồi dưỡng thường xuyên và bồi dưỡng định kỳ cho giáo viên. Kế hoạch bồi dưỡng cần được đưa vào trong kế hoạch giáo dục nhà trường của năm học và thông báo rộng rãi đến các giáo viên trong nhà trường từ đầu năm học.

- Tổ chức bồi dưỡng chuyên môn cho giáo viên. Hoạt động bồi dưỡng có thể được thực hiện thường xuyên và định kỳ, trực tiếp hoặc trực tuyến. Bồi dưỡng thường xuyên có thể được thực hiện bằng cách hướng dẫn giáo viên nghiên cứu tài liệu, xem video hướng dẫn, video về dạy học Tiếng Việt theo tiếp cận học thông qua chơi, viết báo cáo thu hoạch.

Hoạt động bồi dưỡng thường xuyên có thể được thực hiện hàng tháng (1 lần/1 tháng, vào một ngày/tuần cố định). Bồi dưỡng định kì được thực hiện vào mỗi năm học hoặc từng giai đoạn trong năm học. Tùy điều kiện của nhà trường, Hiệu trưởng quyết định tổ chức một hoặc hai đợt bồi dưỡng trong năm học. Hiệu trưởng có thể mời chuyên gia về học thông qua chơi về tập huấn, bồi dưỡng cho giáo viên trong nhà trường và tổ chức dự giờ giáo viên để sinh hoạt chuyên môn theo nghiên cứu bài học.

- Đánh giá kết quả bồi dưỡng, phát triển chuyên môn: Sau mỗi đợt bồi dưỡng, tập huấn, Hiệu trưởng tổ chức đánh giá kết quả bồi dưỡng, tập huấn của giáo viên. Hình thức đánh giá có thể là: viết báo cáo thu hoạch, trả lời phiếu khảo sát, thực hành giảng dạy, Từ kết quả bồi dưỡng, tập huấn, Hiệu trưởng có hình thức khen thưởng, xếp loại hoặc động viên, khích lệ giáo viên phù hợp.

2.3.2. Quản lí việc xây dựng và thực hiện kế hoạch dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi

Xây dựng kế hoạch dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi bao gồm:

Xây dựng kế hoạch dạy học cả năm học cho môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi phù hợp chương trình giáo dục phổ thông môn Tiếng Việt, phù hợp với những hướng dẫn tổ chức học thông qua chơi, phù hợp với đối tượng học sinh, thực tiễn nhà trường và địa phương; phân bổ nguồn lực dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi phù hợp với điều kiện của nhà trường; xác định các mục tiêu môn Tiếng Việt lớp 4 phù hợp với tiếp cận học thông qua chơi, phù hợp với chương trình giáo dục phổ thông quốc gia môn Ngữ văn, phù hợp với đối tượng học sinh, thực tiễn nhà trường và địa phương.

Xác định các bài học phù hợp trong môn Tiếng Việt lớp 4 có thể thiết kế theo hướng học thông qua chơi; Xây dựng kế hoạch bài học chung trong tổ chuyên môn, chia sẻ, thảo luận giữa các giáo viên; Điều chỉnh kế hoạch bài dạy phù hợp với đối tượng học sinh ở từng lớp.

Ban giám hiệu chỉ đạo tổ chuyên môn đánh giá thực trạng, xác định những bài học, bài tập trong chương trình Tiếng Việt lớp 4 phù hợp để tổ chức học thông qua chơi; phân tích đặc điểm học sinh từng lớp để có kế hoạch cụ thể, thể hiện nội dung lồng ghép học thông qua chơi trong kế hoạch giáo dục và trong kế hoạch dạy học.

Đảm bảo bám sát chương trình giáo dục phổ thông 2018, đồng thời lồng ghép hoạt động chơi – học trong từng hoạt động đọc. Phân bổ hợp lí thời lượng cho các hoạt động: khởi động bằng trò chơi, củng cố bằng trò chơi ôn tập, vận dụng bằng hoạt động trải nghiệm.

Tổ chuyên môn thiết kế khung kế hoạch bài dạy gợi ý, sau đó giáo viên điều chỉnh phù hợp với đối tượng lớp mình. Khuyến khích giáo viên sáng tạo trò chơi học tập (ghép từ, đóng vai, kể chuyện sáng tạo, trò chơi trực tuyến). Tổ chức các buổi sinh hoạt chuyên môn, dự giờ – rút kinh nghiệm để nâng cao chất lượng kế hoạch bài học.

Ban giám hiệu phân công tổ trưởng chuyên môn theo dõi tiến độ và chất lượng thực hiện kế hoạch. Tổ chức kiểm tra định kỳ hồ sơ kế hoạch dạy học, dự giờ để điều chỉnh kịp thời. Tạo cơ chế phản hồi hai chiều: giáo viên phản ánh khó khăn khi triển khai kế hoạch, ban giám hiệu hỗ trợ và điều chỉnh.

Cuối học kì, tổng kết, so sánh mức độ đạt mục tiêu giữa kế hoạch và kết quả thực hiện. Cập nhật điều chỉnh kế hoạch cho học kì hoặc năm học tiếp theo.

Biện pháp này giúp hoạt động dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 có định hướng rõ ràng, vừa đảm bảo mục tiêu phát triển năng lực ngôn ngữ, vừa khơi gợi hứng thú học tập thông qua trò chơi. Đồng thời, việc quản lí kế hoạch dạy học chặt chẽ và linh hoạt sẽ nâng cao tính đồng bộ, tính khả thi và tính bền vững trong quản lí dạy học ở tiểu học.

2.3.3. Quản lí hoạt động kiểm tra, đánh giá chất lượng dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi

Xây dựng kế hoạch kiểm tra, đánh giá phù hợp: Ban giám hiệu chỉ đạo tổ chuyên môn xây dựng kế hoạch đánh giá định kì và thường xuyên theo hướng phát triển năng lực. Kế hoạch cần xác định rõ tiêu chí, công cụ, thời gian, đảm bảo tính khách quan, công bằng và phù hợp với đặc thù học thông qua chơi.

Đổi mới phương pháp, công cụ đánh giá: Kết hợp đa dạng hình thức: quan sát, bảng kiểm, hồ sơ học tập, sản phẩm học sinh (bài viết, thuyết trình, poster, video), trò chơi ngôn ngữ. Khuyến khích đánh giá quá trình thay vì chỉ chú trọng kết quả cuối cùng. Sử dụng công nghệ thông tin trong đánh giá (Quizizz, Kahoot, Google Form) để vừa tạo hứng thú vừa tăng tính minh bạch.

Nâng cao vai trò của giáo viên và học sinh trong đánh giá: Giáo viên chủ động thiết kế hoạt động đánh giá gắn liền với bài học, cung cấp phản hồi kịp thời và mang tính khích lệ. Khuyến khích học sinh tham gia tự đánh giá và đánh giá đồng đẳng thông qua các trò chơi nhóm, nhằm phát triển khả năng tự học và tinh thần hợp tác.

Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát của cán bộ quản lí: Ban giám hiệu thường xuyên dự giờ, quan sát, kiểm tra hồ sơ đánh giá của giáo viên. Tổ chức sinh hoạt chuyên môn để chia sẻ kinh nghiệm, điều chỉnh kịp thời những bất cập trong quá trình đánh giá.

Kết nối với phụ huynh và cộng đồng: Cung cấp thông tin đánh giá rõ ràng, minh bạch đến phụ huynh để họ nắm được sự tiến bộ của con. Huy động phụ huynh tham gia một số

hoạt động trải nghiệm, trò chơi học tập để cùng quan sát và góp phần đánh giá sự phát triển năng lực của học sinh.

Biện pháp này sẽ giúp việc kiểm tra, đánh giá trở thành một công cụ hỗ trợ học tập hiệu quả, phản ánh đúng năng lực ngôn ngữ và sự tiến bộ của học sinh lớp 4. Đồng thời, thông tin phản hồi từ quá trình đánh giá sẽ là cơ sở để nhà quản lý điều chỉnh hoạt động dạy học, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục tiểu học theo định hướng phát triển phẩm chất, năng lực.

3. KẾT LUẬN

Quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi ở trường tiểu học có vai trò quan trọng trong quản lý hoạt động dạy học của cơ sở giáo dục, giúp định hướng, tổ chức, chỉ đạo, kiểm tra, giám sát hoạt động dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi thực hiện một cách đồng bộ, hiệu quả. Nghiên cứu đã chỉ ra những nội dung quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi ở trường tiểu học, đồng thời đã tìm hiểu thực tiễn tại các trường tiểu học trên địa bàn Yên Lạc. Kết quả nghiên cứu thực tiễn cho thấy quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi ở các trường tiểu học trên địa bàn Yên Lạc chưa được triển khai một cách hệ thống và khoa học. Điều này đặt ra yêu cầu cấp thiết về việc đổi mới công tác quản lý dạy học nhằm đáp ứng định hướng phát triển năng lực và lấy người học làm trung tâm trong bối cảnh đổi mới giáo dục hiện nay. Trên cơ sở khảo sát và phân tích thực trạng, nghiên cứu đã đề xuất một số biện pháp quản lý khả thi, bao gồm: phát triển chuyên môn cho giáo viên, xây dựng và thực hiện kế hoạch dạy học, kiểm tra và đánh giá chất lượng dạy học môn Tiếng Việt lớp 4 theo tiếp cận học thông qua chơi.

Các biện pháp đã đưa ra không chỉ có ý nghĩa giải quyết vấn đề tại địa phương mà còn góp phần cung cấp gợi ý cho công tác quản lý dạy học Tiếng Việt ở tiểu học theo tiếp cận học thông qua chơi trên phạm vi rộng hơn. Đồng thời, nghiên cứu mở ra định hướng cho những công trình tiếp theo nhằm đánh giá sâu hơn hiệu quả triển khai thực tiễn, cũng như tìm hiểu các mô hình quản lý phù hợp để thúc đẩy đổi mới phương pháp dạy học ở tiểu học tại Việt Nam.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Paul H. Hirst, "What is teaching?," in *Knowledge and the Curriculum (International Library of the Philosophy of Education Volume 12)*, London, Routledge, 1974.
2. Musial, Manuel; Pradere, Fabienne; Tricot, André, *How to design a teaching course*, Brussels: De Boeck, 2012

3. Smith, M. K., "What is teaching?," *The encyclopedia of pedagogy and informal education*, 2018.
4. Phan Trọng Ngọ, *Dạy học và phương pháp dạy học trong nhà trường*, Hà Nội: NXB Đại học Sư phạm, 2005.
5. Nguyễn Văn Hộ, *Lí luận dạy học*, Hà Nội: NXB Giáo dục, 2002.
6. Ron White, Mervyn Martin, Mike Stimson, Robert Hodge, *Management in English Language Teaching*, Cambridge: Cambridge University Press, 1991.
7. Ron White, Andy Hockley, Melissa Laughner and Julie van der Horst Jansen, *From Teacher to Manager: Managing language teaching organizations*, Cambridge University Press, 2008.

MANAGING GRADE 4 VIETNAMESE TEACHING THROUGH PLAY-BASED LEARNING IN YEN LAC PRIMARY SCHOOLS

*Le Thi Lan Anh, Tran Thi Hong Yen,
Trinh Thi Hong Hue, Ta Truong Khiem*

Abstract: *This study explores management measures for teaching Vietnamese in Grade 4 through a play-based learning approach in primary schools in Yen Lac District, Vinh Phuc Province (currently Yen Lac, Nguyet Duc, Tam Hong, Te Lo, and Lien Chau, Phu Tho Province). The research was conducted in the context of educational reforms in Vietnam that emphasize learner-centered and competency-based teaching. Document analysis, questionnaires, and interviews with school managers and teachers were employed as research methods. Findings reveal that play-based learning has not yet been implemented in Yen Lac, and management activities related to Grade 4 Vietnamese teaching through this approach have not been carried out in a systematic and scientific manner. The study proposes several management measures, including enhancing teacher professional development, allocating resources effectively, and strengthening cooperation between schools and families. These findings provide practical implications for managers and policymakers to improve the quality of Vietnamese language teaching in primary education through innovative management practices.*

Keywords: *Education management, Grade 4 Vietnamese subject, play-based learning, primary schools, management measures*

(Ngày Tòa soạn nhận được bài: 24-9-2025; ngày phản biện đánh giá: 08-10-2025; ngày chấp nhận đăng: 23-10-2025)